Széchenyi István Egyetem
Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

Regionális gazdaságtan I.

Regionális tudomány, Regionális gazdaságtan alapjai

doktori szigorlat témakörei

1. A regionális tudomány tartalma, célja, módszerei fejlődési irányai

A regionális tudomány kialakulása, az alkotó diszciplínák és azok egymáshoz való kapcsolata. Viták a regionális tudomány és más diszciplínák kapcsolatáról. A tudományterület fejlődésének eddigi szakaszai és azok sajátosságai. A jövőbeli lehetséges irányok. A regionális tudomány intézményi rendszere, hazai és nemzetközi megjelenési módok. A doktorandusz kutatási témaköréhez kapcsolódó regionális tudományi összefüggések.

Feldolgozandó irodalom:

- Benko, G. (1999) *Regionális tudomány*. Dialóg Campus Kiadó, Pécs-Budapest.
- Dusek T. (2013) *Tér és közgazdaságtan.* L'Harmattan, Budapest.
- Faragó L. (2012) Térértelmezések. *Tér és Társadalom* 26 (1) 5-25.
- Haggett, P. (2006) *Geográfia globális szintézis.* Typotex Kiadó, Budapest.
- Lengyel I. (2010) A regionális tudomány „térnyerése". Reális esélyek avagy csalfa délibábok? *Tér és Társadalom,* 24 (3) 11-40.
- Lengyel I., Rechnitzer J. (2004, 2009) *Regionális gazdaságtan.* Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs.
- Lengyel I., Rechnitzer J. (szerk.) (2009) *A regionális tudomány két évtizede Magyarországon*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Nemes Nagy J. (2009) *Terek, helyek, régiók. A regionális tudomány alapjai*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Rechnitzer J. (2005) A tükör által el nem homályosítva (posztmodern paradigmák, a main stream és a csábítás ördöge a regionális tudományban). *Tér és Társadalom,* 19 (3-4), 1-12.
- Rechnitzer J, Rácz Sz. (szerk.) (2012) *Dialógus a regionális tudományról*. Széchenyi István Egyetem Regionális-és Gazdaságtudományi Doktori Iskola, MRTT. Győr, 2012.

2. A regionális gazdaságtan fejlődési szakaszai

A regionális gazdaságtan, mint a regionális tudomány alkotó diszciplínájának bemutatása. Az egypont és térgazdaság sajátosságainak értelmezése. A különféle fejlődési szakaszok sajátosságainak bemutatása: térelmélet klasszikusai, térbeli verseny és egyensúly, általános

térgazdaságtan, globális gazdaság területi összefüggései. A doktorandusznak a kutatási témaköréhez kapcsolódó összefüggések bemutatása.

Feldolgozandó irodalom:

- Benko, G. (1999): *Regionális tudomány*. Dialóg Campus Kiadó, Pécs-Budapest.
- Capello, R. (2006) *Regional Economics.* Routledge, London.
- Dusek Tamás (2013) *Tér és közgazdaságtan. L'Harmattan Kiadó, Budapest*
- Krugman, P. (2000): A földrajz szerepe a fejlődésben. *Tér és Társadalom*, 4. 1-21.
- Lengyel I., Rechnitzer J. (2004, 2009) *Regionális gazdaságtan.* Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs.
- Mészáros R. (szerk) (2010) *A globális gazdaság földrajzi dimenziói.* Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Perroux, F. (1964, 1972) *Nemzeti függetlenség és a kölcsönös gazdasági függés*. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest.

3. A telephely, a telephelyválasztás kritériumai, a telephelyelméletek

A telephely, mint a regionális mikroökonómia alapegységének a bemutatása, a telephelyválasztási döntés a különféle gazdasági szereplőknél. A lokalizációs kritériumok, urbanizációs tényezők, azok kapcsolata. A fontosabb klasszikus telephelyelméletek, a fordista és posztfordista gazdaság telepítési rendszere. A multinacionális vállalat telephelyválasztása. A doktorandusznak a kutatási témaköréhez kapcsolódó összefüggések bemutatása.

Feldolgozandó irodalom:

- Capello, R. (2006) *Regional Economics.* Routledge, London.
- Csébfalvay Z. (2004) *Globalizáció 2.0*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Lengyel I. (2008) A közelség alakváltozásai a tudásalapú helyi gazdaságfejlesztésben. In. Lengyel I., Lukovics M. (szerk.) *Kérdőjelek a régiók gazdasági fejlődésében.* JATEPress, Szeged, 109-129.
- Lengyel I., Rechnitzer J. (2004, 2009) *Regionális gazdaságtan.* Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs.
- Mészáros R. (szerk) (2010) *A globális gazdaság földrajzi dimenziói.* Akadémiai Kiadó, Budapest.

4. A termelési tényezők térbeli terjedése

A termelési tényezők, így a munkaerő, a tőke és az innovációk térbeli mozgásának bemutatása a tétel célja. A tényezők külön-külön történő elemzése, azok területi tartalmainak értelmezése, a mozgásukat motiváló tényezők felvezetése, a térbeli sajátosságok meghatározása. A doktorandusznak a kutatási témaköréhez kapcsolódó összefüggések bemutatása.

Feldolgozandó irodalom:

- Capello, R. (2006) *Regional Economics.* Routledge, London.
- Lengyel I., Rechnitzer J. (2004, 2009) *Regionális gazdaságtan.* Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs.

- Mészáros R. (szerk) (2010) *A globális gazdaság földrajzi dimenziói.* Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Rechnitzer J. (1993) *Szétszakadás vagy felzárkózás. A térszerkezet alakító innovációk*. MTA Regionális Kutatások Központja, Győr.

5. A regionális fejlődés elméletei

A regionális fejlődés általános fejlődési modelljének bemutatása után, összegzést kell adni a területi fejlődést értékelő teóriákról, s bemutatni kettő klasszikus és kettő új modellt. Azokat értékelni, jellemzőit megadni, főbb megállapításait ismertetni, az alkalmazásának esetleges módszereinek illusztrálása, s egyben kritikát nyújtani a modellekről. A doktorandusznak a kutatási témaköréhez kapcsolódó összefüggések bemutatása.

Feldolgozandó irodalom:

- Capello, R. (2006) *Regional Economics.* Routledge, London.
- Capello, R., Nijkamp P. (ed) (2009) *Handbook of Regional Growth and Development Theoties*. Edward Elgar, Cheltenham, UK.
- Lengyel I., Rechnitzer J. (2004, 2009) *Regionális gazdaságtan.* Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs.
- Varga A. (2009) *Térszerkezet és a gazdasági növekedés*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

6. A városhálózat fejlődése, a városgazdaságtan alapjai.

A regionális gazdaságtan meghatározó metszete a városgazdaságtan, ami a városi rendszerek működését, annak gazdasági és intézményi kereteit adja meg. Elemezni kell a város fogalmat, annak tartalmát, a városnak, mint gazdasági rendszernek az összefüggéseit, a városi terület felhasználás módjai. Ki kell térni az urbanizációra, annak globális folyamataira, egyben hatásáról a területrendszerek működésére.

Feldolgozandó irodalom:

- Enyedi Gy. (2012) *Városi világ.* Akadémiai Kiadó.
- Lengyel I., Rechnitzer J. (2004, 2009) *Regionális gazdaságtan.* Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs.
- Mészáros R. (szerk) (2010) *A globális gazdaság földrajzi dimenziói.* Akadémiai Kiadó, Budapest.

Győr, 2015. augusztus.

Prof. Dr. Rechnitzer János
egyetemi tanár